

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему «Методичні та прикладні аспекти обліку і контролю процесу інвентаризації (на прикладі ТОВ «Мірас-Медікал»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка Центру заочної та вечірньої форм навчання

Постол Владислава Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Інвентаризація – один з найважливіших елементів методу бухгалтерського обліку, яким забезпечуються перевірка і документальне підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку про наявність, стан та оцінку матеріальних і нематеріальних активів, іншого майна, капіталу, інвестицій, розрахунків, резервів і зобов'язань. Саме інвентаризація є одним із найбільш продуктивних засобів для отримання об'єктивної та правдивої інформації щодо обліку та звітності підприємства. За сучасних умов інвентаризація перетворюється на ефективний засіб управління не лише через максимальну реалізацію її контрольної функції, а й завдяки створенню інформаційно-аналітичного підґрунтя для прийняття виважених управлінських рішень. Тому дослідження теоретико-прикладних аспектів інвентаризації, вирішення проблемних аспектів та пошук напрямів удосконалення інвентаризаційного процесу є актуальними, що і визначило тему кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження – це розкриття теоретичних і практичних аспектів інвентаризації як методу обліку і контролю з ціллю покращення методичного забезпечення інвентаризаційного процесу на вітчизняних підприємствах.

Завдання дослідження:

- розкрити сутність та завдання інвентаризації, підходи до її класифікації;
- розглянути регламентацію процесу інвентаризації на торговельних підприємствах фармацевтичної галузі;
- дослідити документування інвентаризаційного процесу за етапами;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Мірас-Медікал»;
- розкрити особливості інвентаризації активів та зобов'язань на досліджуваному підприємстві;
- дослідити порядок відображення в обліку результатів інвентаризації;
- проаналізувати ефективність інвентаризаційної роботи;
- розглянути проблемні аспекти оцінювання якості інвентаризацій;
- розкрити методичні аспекти аудиту інвентаризації активів і зобов'язань та запропонувати напрями удосконалення контрольних заходів.

Об'єкт дослідження – це процес організації обліку, аналізу та аудиту розрахунків із дебіторами та кредиторами.

Предмет дослідження – це сукупність теоретичних та практичних аспектів обліку та контролю інвентаризації на торговельних підприємствах фармацевтичної галузі.

Методи дослідження. В роботі використовувалися загальнонаукові методи пізнання та специфічні методичні прийоми, зокрема: історичний метод - при дослідженні поняття «інвентаризація»; аналіз та конкретизація - для деталізації об'єкта дослідження; синтез та абстрагування - для узагальнення різних аспектів обліку та контролю; нормативний та метод інформаційного моделювання - для забезпечення дослідження законодавчими, інструктивними матеріалами та іншою обліково-економічною інформацією. Для зіставлення облікових даних

використовувалися методичні прийоми: опитування, фактична перевірка, групування та порівняння, статистичні і аналітичні розрахунки.

Інформаційна база дослідження – це законодавчі та інші нормативно-правові акти України, національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, наукові праці з проблем обліку та контролю, монографії, наукові статті, матеріали науково-практичних конференцій, періодичних видань, підручники, навчальні посібники, а також первинні документи, фінансова звітність та інші облікові дані, внутрішні регламенти досліджуваного підприємства ТОВ «Мірас-Медікал».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 12-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку: теоретичний аспект»** досліджено теоретичні аспекти інвентаризаційного процесу та відображення його в бухгалтерському обліку. Розкрито сутність інвентаризації, визначено її завдання та класифікація. Розглянуто регламентація процесу інвентаризації на торгівельних підприємствах фармацевтичної галузі та документальне забезпечення інвентаризаційного процесу за відповідними етапами.

У другому розділі **«Особливості інвентаризаційного процесу на підприємствах фармацевтичної галузі»** надана організаційно-економічна характеристика ТОВ «Мірас-Медікал» та розкрито особливості проведення інвентаризації активів та зобов'язань на підприємстві. Досліджено порядок відображення результатів інвентаризації у системі бухгалтерського обліку та фінансовій звітності.

У третьому розділі **«Шляхи удосконалення інвентаризаційної роботи на підприємствах України»** проаналізована ефективність інвентаризаційної роботи ТОВ «Мірас-Медікал», розглянуто проблемні аспекти оцінювання якості інвентаризації. Розкрито методичні аспекти аудиту інвентаризації активів і зобов'язань та запропоновано напрями удосконалення контрольних заходів при здійсненні інвентаризації на вітчизняних підприємствах.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. При дослідженні теоретичних аспектів обліку інвентаризації розкрито сутність інвентаризації, її мета, суб'єкти, об'єкти, основні функціональні завдання. Узагальнено підходи до класифікації інвентаризації за різними ознаками.

2. При розгляді регламентації процесу інвентаризації з'ясовано, що на торгівельних підприємствах фармацевтичної галузі інвентаризація регулюється як загальними законодавчими, іншими правовими актами у сфері обліку та оподаткування, так і специфічними нормативами.

3. Досліджено процес інвентаризації через послідовність стадій його виконання: підготовчої, технологічної та результативної. З'ясовано, що

документування під час проведення інвентаризації здійснюється за допомогою типових форм, затверджених Наказами Міністерства фінансів України від 22.11.2004 р. № 732, 17.06.2015 р. № 572.

4. Для розкриття особливостей інвентаризаційного процесу на торгівельних підприємствах фармацевтичної галузі досліджено базове підприємство ТОВ «Мірас-Медікал», основними видами діяльності якого є оптова торгівля фармацевтичними товарами та супутніми товарами. Підприємство відповідно до Наказу про облікову політику самостійно визначає облікову політику підприємства та обирає форму бухгалтерського обліку. На підприємстві застосовується автоматизована форма обліку з використанням програм «1С: Підприємство», «М.Е.Дос». У роботі наведена організаційно-економічна характеристика ТОВ «Мірас-Медікал» та встановлено, що динаміка основних фінансових показників ТОВ «Мірас-Медікал» на кінець звітної періоду має позитивну тенденцію. Так, у зв'язку зі збільшенням чистого доходу від реалізації на 79 % у 2020 році порівняно з 2019 роком та раціональним використанням своїх ресурсів, підприємство збільшило чистий прибуток за звітний період майже на 52 %. Валюта балансу на кінець звітної періоду зросла більш ніж на 63 % , зокрема через зростання нерозподіленого прибутку, матеріальних оборотних активів, що також є позитивним фактором. В цілому ТОВ «Мірас-Медікал» є досить стабільним, рентабельним підприємством з достатнім потенціалом для сталого економічного розвитку.

5. У ході роботи простежено особливості проведення інвентаризації активів і зобов'язань на досліджуваному підприємстві фармацевтичної галузі, зокрема: товарів та інших матеріальних цінностей; основних засобів і нематеріальних активів; грошових коштів та їх еквівалентів; дебіторської та кредиторської заборгованостей; витрат і доходів майбутніх періодів, забезпечень та резервів.

6. Розглянуто види результатів інвентаризації та порядок їх відображення в системі бухгалтерського та податкового обліку. На підставі наведених прикладів показано відбиття в бухгалтерському обліку інвентаризаційних різниць. Також акцентована увага на сучасних проблемних аспектах обліку стосовно діючого нормативу у частині розрахунку розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей.

7. Аналіз ефективності інвентаризаційної роботи проведений за допомогою показників: своєчасності проведення інвентаризації та якості інвентаризації; виконання плану; середнього рівня виявлених недоліків; абсолютного приросту виявлених нестач, втрат від псування, розкрадання; відшкодування збитку. За результатами аналітичної роботи з'ясовано, що протягом звітної періоду допускалися випадки не проведення запланованих інвентаризацій або їх несвоєчасне проведення, що свідчить про недостатній рівень організації інвентаризаційної роботи. Тому підприємству рекомендується розробити заходи щодо її покращення.

8. Окреслено проблемні аспекти оцінки якості проведення інвентаризацій та зазначено, що на вітчизняних підприємствах варто розвивати систему аналітичних показників та застосовувати методики оцінки якості інвентаризації за допомогою комплексних коефіцієнтів оцінювання, які пропонуються фахівцями-практиками.

9. В роботі розкрито основні засади аудиту інвентаризації активів і зобов'язань, етапи його проведення, узагальнено типові помилки, які виявляються під час аудиторської перевірки. Зазначено, що через формальний підхід до інвентаризаційної роботи низки вітчизняних підприємств залишається нагальною проблема удосконалення інвентаризаційної роботи в теоретичному, організаційному, методичному напрямках.

Для поліпшення процесу інвентаризації запропоновано певні заходи, а саме: дотримуватись головних принципів інвентаризації; більш повне використання можливостей і прийомів економічного аналізу; застосування новітніх комп'ютерних технологій при здійсненні інвентаризації; вдосконалення документування інвентаризаційного процесу; розширення переліку технічних прийомів здійснення інвентаризації та інші заходи.

АНОТАЦІЯ

Постол В. В. «Методичні та прикладні аспекти обліку і контролю процесу інвентаризації (на прикладі ТОВ «Мірас-Медікал»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2021.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес організації обліку та контролю інвентаризації на ТОВ «Мірас-Медікал».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти інвентаризаційного процесу та відображення його в бухгалтерському обліку, розкривається сутність інвентаризації, визначаються її завдання та класифікація. Розглядається регламентація процесу інвентаризації на торговельних підприємствах фармацевтичної галузі. Досліджується документальне забезпечення інвентаризаційного процесу за етапами.

Надається організаційно-економічна характеристика ТОВ «Мірас-Медікал» та розкриваються особливості інвентаризації активів та зобов'язань на досліджуваному підприємстві. Досліджується порядок відображення результатів інвентаризації у системі бухгалтерського обліку.

Проаналізована ефективність інвентаризаційної роботи та розглянуто проблемні аспекти оцінювання якості інвентаризації. Розкрито методичні аспекти аудиту інвентаризації активів і зобов'язань та запропоновано напрями удосконалення контрольних заходів при здійсненні інвентаризації на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: інвентаризаційний процес, документування, інвентаризація активів та зобов'язань, ефективність інвентаризаційної роботи, оцінка якості.

ANNOTATION

Postol V.V. «Methodical and applied aspects of accounting and control of the inventory process (for example, LLC «Miras-Medical»)».

Thesis for a Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the master's program «Accounting, audit and taxation of business activities». – Odessa National Economic University. Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. Object of study – the process of organizing accounting and inventory control at LLC «Miras-Medical».

The paper considers the theoretical aspects of the inventory process and its reflection in accounting, reveals the essence of inventory, defines its objectives and classification. The regulation of the inventory process at trade enterprises of the pharmaceutical industry is considered. The documentary support of the inventory process by stages is investigated.

The organizational and economic characteristics of «Miras-Medical» LLC are provided and the peculiarities of inventory of assets and liabilities at the researched enterprise are revealed. The order of reflection of inventory results in the accounting system is investigated.

The efficiency of inventory work is analyzed and problematic aspects of inventory quality assessment are considered. The methodological aspects of the audit of the inventory of assets and liabilities are revealed and the directions of improvement of control measures during the inventory at domestic enterprises are suggested.

Keywords: inventory process, documentation, inventory of assets and liabilities, efficiency of inventory work, quality assessment.